

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkversterking Hoeksche Waard Zuid

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

12 juni 2012 / rapportnummer 2661-35

1. Hoofdpunten van het MER

Het Waterschap Hollandse Delta stelt een projectplan op in het kader van de Waterwet voor de versterking van een aantal primaire waterkeringen¹ aan het Hollands Diep en het Haringvliet. De aanpassingen zijn noodzakelijk omdat de waterkeringen niet voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen. Voor de besluitvorming door het Waterschap over het projectplan wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.²

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')³ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving en onderbouwing van nut en noodzaak van het voornemen en van de ontwikkeling van de alternatieven en varianten per deeltraject;
- een beschrijving van de gevolgen van het voornemen voor de kenmerkende habitats en soorten van de Natura 2000-gebieden Haringvliet en Hollands Diep, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ecologische verbindingen en overige natuurwaarden in het studiegebied;
- een beschrijving, waar relevant, van de mitigerende maatregelen en compensatie voor natuur;
- een beschrijving van de gevolgen van de dijkversterkingen voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden;
- de mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren en negatieve gevolgen te minimaliseren.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reik-

¹ Het gaat om de volgende deeltrajecten:

- Strijensas (Sassedijk en Buitendijk, km 27,5–28,4);
- Buitendijk Strijensas (km 28,4–30,9);
- Hoogezandse Buitendijk (km 31,9–39,64);
- Hoge Westerse Zomerpolderse kade (km 41,3–42,6 en 43,0–43,65);
- Buitendijk Zuid-Beijerland (km 44,7–45,9).

² In de notitie R&D is aangegeven dat in het MER een procedure van project-m.e.r. en plan-m.e.r. mogelijk wordt gecombineerd omdat mogelijk een Passende beoordeling nodig is en mogelijk wijziging van de bestemmingsplannen in de gemeenten Korendijk, Cromstrijen en Strijen noodzakelijk is.

³ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer (2661) in te geven.

wijdte en detailniveau (R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Delen van de primaire waterkeringen zijn afgekeurd omdat ze niet voldoen aan de criteria:

- macrostabiliteit van het binnentalud;
- macrostabiliteit van het buitentalud;
- opbarsten en piping⁴;
- microstabiliteit;
- stabiliteit en kwaliteit van de bekleding;
- kruinhoogte.

Daarom zijn de waterkeringen opgenomen in het hoogwaterbeschermingsprogramma van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Doel van het voornemen is het versterken van de waterkeringen, zodat deze de eerstkomende 50 jaar voldoen aan de veiligheidseisen. Daarnaast wil het waterschap de ruimtelijke kwaliteit behouden en zo mogelijk verbeteren.

Veiligheid

Onderbouw in het MER nut en noodzaak van het voornemen op basis van:

- de vigerende toetsvoorschriften⁵ en hydraulische randvoorwaarden;
- de, volgens huidige inzichten, geldende randvoorwaarden voor 2065.

Volgens het toetsrapport⁶ zijn er in 1966, voor afsluiting van het Haringvliet, waterstanden opgetreden die het huidige toetspeil ruimschoots overschrijden. Op basis van dit gegeven zijn enkele dijkstrekkingen die voor geotechnische faalmechanismen (zoals het verlies van macrostabiliteit binnenwaarts en opbarsten en piping) zijn afgekeurd wellicht toch goed te keuren. In dat geval is dijkversterking mogelijk onnodig om aan de wettelijke normen te voldoen. De Commissie adviseert om een formele bewezen sterkteanalyse uit te voeren om te bepalen of dit het geval is.⁷

⁴ Bij piping ontstaat een doorgaande, ondergrondse holle ruimte (pipe of pijp) onder een waterkering, als gevolg van een zandmeevoerende wel. Dit kan leiden tot ondermijning van de dijk.

⁵ Voorschrift Toetsen op Veiligheid 2006 (VTV2006).

⁶ Waterschap De Groote Waard, 2004, Veiligheidstoetsing dijkkring 21, Hoeksche Waard pag. 11.

⁷ Het is overigens niet zo dat het feit dat er in het verleden hogere waterstanden dan het toetspeil zijn gekeerd, automatisch betekent dat de dijken dergelijke waterstanden veilig kunnen keren en dus voldoen aan de wettelijke normen. Dit is ondermeer afhankelijk van de geohydrologische situatie ten tijde van het in het verleden opgetreden hoogwater (bijv. wel/geen combinatie met zware regenval) en de vraag of er in het verleden opbarstsituaties en/of zandmeevoerende wellen zijn geconstateerd. Wanneer er in het verleden zandmeevoerende wellen zijn opgetreden, kan de weerstand tegen piping geleidelijk zijn afgenomen.

Bepaal uit de hydraulische randvoorwaarden de bijbehorende ontwerpcriteria en toets op basis daarvan voor alle bezwijkmechanismen in welke mate de dijken in 2065 nog voldoen aan de gestelde veiligheidsnormen.⁸

Aanbevolen wordt om een duidelijk onderscheid te maken tussen de dijkstrekkings die zijn afgekeurd in de toetsing en de dijkstrekkings die naar verwachting afgekeurd zouden worden in de periode tot 2065.

Zo wordt beter inzichtelijk waar/voor welke faalmechanismen momenteel sprake is van een overschrijding van de wettelijke normen en waar/voor welke faalmechanismen wordt 'meeges koppeld' om te zorgen dat de waterkering in een periode van 50 jaar niet nogmaals hoeft te worden aangepast.

Maak aan de hand van deze analyse een gemotiveerde keuze voor de te hanteren ontwerp-randvoorwaarden en geef aan hoe hieruit de ontwerpeisen worden afgeleid. Geef daarbij duidelijk aan waar en in welke mate de onderdelen van de waterkeringen niet aan de eisen voldoen en maak duidelijk welke ingreep nodig is voor welk faalmechanisme.

Houd bij de evaluatie van de dijkversterkingsalternatieven rekening met hun uitbreidbaarheid/aanpasbaarheid. In verband met de nog te nemen Deltabeslissingen en mogelijke aanscherpingen van toetsvoorschriften op basis van nieuwe fysische inzichten bestaat er een kans dat de eisen aan de sterkte van de waterkeringen binnen de beoogde levensduur van de ontwerpen (50 jaar) nog zullen veranderen.

Ruimtelijke kwaliteit

In paragraaf 4.3 van de notitie R&D wordt ingegaan op de waarden van ruimtelijke kwaliteit en op de uitgangspunten en randvoorwaarden die voor het behoud en verbeteren van ruimtelijke kwaliteit worden gehanteerd. Ga in het MER, bijvoorbeeld aan de hand van een landschapsplan, in op de onderbouwing van de landschapskwaliteitskenmerken van beplanting langs waterkeringen.⁹

2.2 Beleidskader en te nemen besluiten

De consequenties van het relevante beleid en de wet- en regelgeving voor het voornemen dienen in het MER beschreven te worden. Het overzicht in hoofdstuk 8 van de notitie R&D geeft het relevante beleidskader goed weer. Besteed daarnaast ook aandacht aan:

- het (ontwerp)beheerplan Natura 2000 Deltawateren;
- de Provinciale Structuurvisie van de provincie Zuid-Holland (2009), inclusief bijbehorende functiekaart en kwaliteitkaart;
- Het Provinciaal Beleidsplan 2006-2010 Groen, Water en Milieu;
- De Provinciale Nota Wervelender (windenergie);
- Provinciaal Regioprofiel Cultuurhistorie Hoeksche Waard.

⁸ De Commissie adviseert om achtergronden van de toetsresultaten op te nemen in bijlagerapporten.

⁹ Zie ook reactie 2, waarin aandacht wordt gevraagd voor de koppeling van bomenkap en herstel van bomenrijen.

Geef een volledig en samenhangend beeld van de (vervolg)besluiten, vergunningen en ont-heffingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het voornemen en van de instanties die daarvoor bevoegd gezag zijn.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

Beschrijf de voorgenomen activiteit zo uitgebreid als nodig is om een goede effectbeschrijving mogelijk te maken. Geef in ieder geval inzicht in de activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (aanleg/inrichting) en de eindsituatie (beheer, onderhoud en gebruik). Besteed aandacht aan de fasering en doorlooptijd van de uitvoering, de herkomst en aan- en afvoer van materiaal.

3.2 Alternatieven

In de notitie R&D is per dijktraject een overzicht gegeven van een of meerdere kansrijke oplossingsrichtingen. De basis daarvoor is een aantal principeoplossingen voor dijkversterking. Eén van de uitgangspunten is dat een binnendijkse versterking de voorkeur verdient boven een buitendijkse.¹⁰ De reden is de mogelijk negatieve invloed van een buitendijkse versterking op het veilig afvoeren van hoge rivierafvoeren.

De Commissie verwacht dat een dergelijke negatieve invloed nihil zal zijn gelet op de breedte van het Haringvliet en Hollands Diep en de hoogteligging van het voorland. Gelet daarop ziet de Commissie geen aanleiding om hier in het MER uitgebreid aandacht aan te besteden en/of dit aspect een plaats te geven bij de beoordeling van de alternatieven.

De Commissie adviseert de mogelijke uitvoering van een bewezen sterkteanalyse te betrekken bij de alternatieven ontwikkeling. Hierbij kan mogelijk een 0-plus alternatief voor deeltrajecten worden overwogen.

De Commissie adviseert om bij de alternatievenontwikkeling aandacht te besteden aan de kwaliteit van het landschappelijke beeld en de vormgeving en verschijningsvorm van de dijken¹¹ als één geheel, met aandacht voor de samenhang tussen de deeltrajecten die versterkt worden en de trajecten die ongemoeid blijven.

Onderbouw in het MER de keuze voor de alternatieve oplossingsrichtingen. Besteed hierbij aandacht aan de uitgangspunten cq. afwegingen voor landbouw, objecten (windmolens), binnendijks landschap en binnendijkse natuur.

¹⁰ Dit uitgangspunt is gebaseerd op de Beleidslijn Grote Rivieren, zie pag. 38 notitie R&D.

¹¹ Het gaat hierbij om het geheel van respectievelijk de Sassedijk, Buitendijk Strijensas, Hoogezandse Buitendijk Oost en West, Hoge Zomerpolderse Kade Oost en West en Buitendijk Zuid Beijerland

3.3 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Om alternatieven goed te kunnen toetsen aan doelbereik en milieugevolgen adviseert de Commissie om de toetsingscriteria, waar mogelijk, kwantitatief en meetbaar te maken. Geef aan, waar relevant, welk gewicht aan criteria wordt toegekend bij de beoordeling van de alternatieven. Maak, indien mogelijk en relevant, onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten.

Onderbouw de keuze van rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de effecten van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderzoek daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

4.2 Bodem en water

De Commissie beveelt aan aandacht te besteden aan de zettingsgevoeligheid van de bodem, processen van natuurlijke bodemdaling en het optreden van zettingen (inclusief klink) hierin als gevolg van de maatregelen. Ga in op grondwaterstromen in het gebied en de gesignaleerde problematiek¹² met betrekking tot uittredend water uit de Sassedijk en Buitendijk in de bebouwde kom van Strijensas. Geef eventuele consequenties voor bodem en (grond)water aan voor het ontwerp en mogelijke gevolgen voor bebouwing.

¹² Zie zienswijze 8.

4.3 Natuur

4.3.1 Algemeen

De Commissie vindt het belangrijk dat, los van de wet- en regelgeving, in het MER op hoofdlijnen een algemeen beeld wordt geschetst van de huidige situatie, autonome ontwikkeling en effecten op natuur in het studiegebied.

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied, niet alleen in gebiedsdelen met beschermde status, maar ook daarbuiten, met name de binnendijks aanwezige natuurwaarden.

Motiveer de hierbij gemaakte keuzes voor deze habitats en soorten en het gekozen detailniveau. Geef op kaart de ligging van (beschermde) natuurgebieden (en hun begrenzing) en ecologische waarden binnen het studiegebied aan. Ga, waar relevant, in op ecologische functies en relaties van gebiedsdelen, natte en droge infrastructuurelementen als vaarten, laanbeplanting e.d. (bijv. in termen van broed-, foerageer-, rustgebied, migratie).¹³ Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarbij in op de relevantie van het kierbesluit (openzetten Haringvlietsluizen) als referentie. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de voorgenomen activiteit en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef daarbij aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen.

Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Maak hierbij onderscheid tussen gevolgen en maatregelen in de realisatie- en in de gebruiksfase. Denk daarbij bijvoorbeeld aan fasering en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden, maar ook aan de natuurwaarden van de dijklichamen zelf in relatie tot de gekozen grondsoort, de deklaag, het inzaaien en het eindbeheer daarvan.

4.3.2 Natura 2000-gebieden Haringvliet en Hollands Diep

Geef in het MER voor de Natura 2000-gebieden aan:

- de instandhoudingsdoelstellingen¹⁴ voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van de doelsoorten aan de hand van meerjarige trends.

¹³ Zie ook zienswijze 1, waarin elementen hiervan worden beschreven.

¹⁴ Op dit moment lopen procedures om Natura 2000-gebieden (opnieuw) aan te wijzen. Hiervoor worden eerst ontwerp-aanwijzingsbesluiten genomen en vervolgens definitieve aanwijzingsbesluiten. In het MER kan uitgegaan worden van de concept-instandhoudingsdoelstellingen uit de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. In de (concept)beheerplannen worden deze per gebied uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd.

In de notitie R&D staat helder omschreven op welke wijze de mogelijke effecten op Natura-2000 gebieden in beeld worden gebracht.

Onderzoek, indien van toepassing, in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.¹⁵ Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹⁶ met succes wordt doorlopen. Indien mitigatie niet toereikend is, zal in de ADC toets nader gekeken moeten worden naar alternatieve mogelijkheden en compensatie.

4.3.3 Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Besteed hierbij ook aandacht aan de eventuele betekenis van de bomen langs de dijk als habitat voor beschermde soorten, waarbij te denken valt aan vleermuizen, roofvogels, en de betekenis van het dijklichaam zelf voor en tijdens de aanleg. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor de beschermde soorten en bepaal daarbij of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats tijdens de aanleg. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen, zoals het uitvoeren van werkzaamheden buiten kwetsbare perioden voor soorten. Maak aannemelijk dat voor het voornemen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet verleend kan worden.

4.4 Landschap, cultuurhistorie en recreatie

Geef een beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het studiegebied. Ga hierbij met name in op de waarde van de karakteristieke dijken in het gebied. Beschrijf hoe deze waarden door het voornemen zullen worden beïnvloed. Betrek hierbij het Regioprofiel Cultuurhistorie Hoeksche Waard van de Provincie Zuid-Holland.¹⁷

Bij het in beeld brengen van de archeologische waarden is van belang te onderkennen dat de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden in zeekelegebieden grote hiaten bevat waar het gaat om sporen van bewoning uit de periode vóór de laatmiddeleeuwse overstromingen.

Besteed bij het ontwerp van de dijken en de verantwoording ervan aandacht aan:

- de landschapsarchitectonische vormgeving;¹⁸
- de aansluitingen tussen versterkte en niet-versterkte dijkgedeelten;¹⁹

¹⁵ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹⁶ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁷ Zie ook advies 10, waarin de plaats van het regioprofiel binnen het provinciaal cultuurhistorisch beleid wordt toegelicht.

¹⁸ In het bijzonder verdient dit aandacht op dijkvakken waar particuliere eigenaren zelf maatregelen uitvoeren.

¹⁹ Het verdient aanbeveling deze keuzen helder te visualiseren.

- de relatie met beplanting: in hoeverre is het al of niet aanwezig zijn van bomenrijen kenmerkend voor bepaalde dijkvakken?

Besteed, naast de in de notitie R&D genoemde fietsroutes, aandacht aan de mogelijkheden voor de aanleg van recreatieve wandelroutes over delen van de dijk.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieuinformatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.²⁰ Geef daarvoor in het MER inzicht in:²¹

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.

²⁰ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

²¹ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer : Waterschap Hollandse Delta

Bevoegd gezag: Waterschap Hollandse Delta

Besluit: vaststellen projectplan in het kader van de Waterwet, mogelijk vaststellen bestemmingsplan(nen)

Categorie Besluit m.e.r.: D 3.2

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D 3.2

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: versterken primaire waterkeringen

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Echo – Hoeksche Waard van: 18 april 2012

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 23 april tot en met 21 mei 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 17 april 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 12 juni 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr.ir.drs. R.B. Jongejan

dr. J. Renes

D. Spel (werkgroepsecretaris)

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- 2661-02 Notitie Reikwijdte en Detailniveau Dijkversterking Hoeksche Waard Zuid, DHV/Fugro, LW-AF20120624/RK, Definitief, 14 maart 2012
- 2661-10 Veiligheidstoetsing Dijkkring 21, Hoeksche Waard, 2004, Waterschap de Grootte Waard

De Commissie heeft kennis genomen van tien zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 24 mei 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt, met verwijzing naar de nummering die is toegepast in het overzicht dat door het bevoegd gezag is verstrekt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Dijkversterking Hoeksche Waard Zuid

ISBN: 978-90-421-3536-9

Commissie voor de milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

